

Nemzetközi fuvarozás ÁFA-ja

A fuvarozási tevékenység az Áfa törvény szerint szolgáltatásnyújtás jogcímén adózik. A fuvarozás fogalma a jogszabályok alapján tágan értelmezhető: minden olyan tevékenység, amelynek következtében a termék fizikálisan egyik helyről egy másik helyre történő eljuttatását eredményezi.

Az Áfa tv. szerint a fuvarozási tevékenység szolgáltatásnyújtás jogcímén adózik. Ennek következtében a teljesítés helyét az Áfa tv. II. fejezet 2. alfejezetében rögzített szabályok alapján kell meghatározni. A teljesítés helyének kitüntetett jelentősége van, mivel az határozza meg azt, hogy a szolgáltatás forgalmi adó tekintetében hol adóztatható.

Az Áfa tv. nem határozza meg a fuvarozás fogalmát, de az Áfa tv. 259. § 24. pontja definiálja a termék fuvarozásának áfa-beli fogalmát. Az értelmező rendelkezés szerint termék fuvarozásának minősül az is, ha az értékesített közlekedési eszköz, és annak fuvarozása is módon történik, hogy maga a közlekedési eszköz teszi meg azt az útszakaszt, amely megtételét követően eljut a vevőhöz.

Ez a szabály nem köthető a fuvarozási tevékenységhez, így annak adójogi megítélése szempontjából nem releváns.

Értelmező rendelkezés hiányában a fuvarozás alatt minden olyan tevékenység értendő, amelynek következtében a termék fizikálisan egyik helyről egy másik helyre történő eljuttatását eredményezi. Ebből adódóan fuvarozásnak minősül a klasszikus fuvarozási tevékenység mellett például a csomagszállítás, a futárszolgáltatás is.

Fuvarozás fajtái az Áfa törvény rendszerében

Az Áfa tv. megkülönbözteti a termék Közösségen belüli fuvarozását, illetve minden olyan fuvarozást, amely nem minősül Közösségen belüli fuvarozásnak.

Közösségen belüli fuvarozás az a fuvarozás, amelynél az indulás és érkezés helye a Közösség egymástól eltérő tagállamában van.

Indulás helye az a hely, ahol a termék fuvarozása ténylegesen megkezdődik. Az indulás helyének megállapításánál figyelmen kell hagyni azt az útszakaszt, amelyet a termék a berakodás helyéig megtesz. Például a belföldi fuvarozó azt vállalja egy osztrák vállalkozás részére, hogy a terméket Magyarországról Németországba juttatja el.

A felek által kötött szerződés szerint az osztrák vállalkozás a terméket a magyar fuvarozó belföldi telephelyén adja át. Ebben az esetben az osztrák vállalkozás székhelye/telephelye és a magyar fuvarozó belföldi telephelye közötti útszakasz nem releváns az indulás helye vonatkozásában, indulási helynek a magyar fuvarozó telephelye minősül.

Érkezés helye az a hely, ahol a termék fuvarozása ténylegesen befejeződik. Például Közösségen belüli fuvarozás az a fuvarozás, amely Magyarország területéről indult, és Németország területén fejeződött be. A termék fuvarozásánál az eredeti rendeltetési hely már a feladáskor ismert.

Egy fuvarozással kísért ügylet abban az esetben zárul le véglegesen, ha a termék a feladáskor megjelölt rendeltetési helyre megérkezik. Ebből adódóan, ha a termék logisztikai célból átrakodják, s ehhez kapcsolódóan sor kerül a termék rövid időtartamú, kifejezetten az átrakodás elvégzése érdekében történő raktározásra, akkor nincs szó a fuvarozási folyamat megszakításáról, tehát az érkezés helye nem változik.

Amennyiben az átrakodást követően új fuvarokmányok kiállítására kerül sor, tehát az első és a második részfuvarhoz önálló fuvarlevél tartozik, akkor különös gondot kell arra fordítani, hogy egyértelműen kitűnjön, hogy a fuvar megszakításának csupán logisztikai, fuvarszervezési okai vannak, tehát ennek nincs hatása az érkezés helyére.

Nem Közösségen belüli fuvarozás az a fuvarozás, amelynél az indulás és érkezés helye nem a Közösség egymástól eltérő tagállamában van. Ez azt jelenti, hogy a fuvarozás a Közösség valamely tagállamában indult és harmadik ország területén fejeződött be, illetve harmadik ország területéről indult és a Közösség valamely tagállamában fejeződött be.

Például nem Közösségen belüli fuvarozás az a fuvarozás, amely Magyarország területéről indult, és Oroszország területén fejeződött be, illetve Horvátország területéről indult, és Magyarország területén fejeződött be.

Szintén nem Közösségen belüli fuvarozás az a fuvarozás, amely Horvátország területéről indult, és Kína területén ért véget.

Nem áfaalany részére nyújtott fuvarozás

Az általános szabály szerint nem áfaalany az a személy, aki (amely) nem gazdasági tevékenységéhez kapcsolódóan veszi igénybe a fuvarozási szolgáltatást.

Belföldi, más tagállambeli, illetve harmadik országbeli illetőségű nem áfaalany megrendelő részére teljesített fuvarozási szolgáltatásra azonos szabályok vonatkoznak.

Nem tekinthető áfaalany az az egyébként adóalany személy, ha a fuvarozási szolgáltatást kifejezetten saját maga (természetesen személy adóalany esetén állhat elő ez a helyzet), illetve alkalmazottai magánszükségletének kielégítésére veszi igénybe.

Speciális szabályozás érvényes a nem áfaalany jogi személyek tekintetében.

Ha a belföldön nyilvántartásba vett nem áfaalany jogi személynek közösségi adószámmal nem rendelkezik, illetve nem kellene rendelkeznie, akkor a részére teljesített fuvarozás adójogi megítélése során nem adóalanyként kell tekinteni.

Amennyiben a Közösség valamely tagállamában nyilvántartásba vett nem áfaalany jogi személynek közösségi adószámmal nem rendelkezik, illetve nem kellene rendelkeznie, akkor a részére teljesített fuvarozás adójogi megítélése során nem áfaalanyként kell tekinteni.

Azt, hogy a nem áfaalany jogi személynek nem kellene közösségi adószámmal rendelkeznie belföldön nyilvántartásba vett nem áfaalany jogi személy tekintetében az Áfa tv. 258. § (3) bekezdés a) pontja, a

Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett nem áfaalany jogi személy vonatkozásában az Áfa tv. 258. § (3) bekezdés b) pontja az irányadó.

Abban az esetben, ha a fuvarozó nem áfaalany személy részére Közösségen belüli fuvarozást teljesít, akkor a teljesítés helye az Áfa tv. 41. § (2) bekezdése szerint a fuvarozás indulási helye van. E szabály alapján az Áfa tv. területi hatálya alá tartozik a nem adóalany személynek belföldi indulási helyről teljesített Közösségen belüli fuvarozási szolgáltatás, amelyet 27 %-os mértékű áfa terheli. Nem esik az Áfa tv. területi hatálya - azaz Magyarországon nem terheli általános forgalmi adó - a nem áfaalany személynek más tagállam területén levő indulási helyről teljesített Közösségen belüli fuvarozási szolgáltatás.

Más tagállam területén levő indulási helyről teljesített Közösségen belüli fuvarozási szolgáltatás adózására az indulási hely szerinti tagállamban hatályos szabályok vonatkoznak.

Abban az esetben, ha a fuvarozó nem áfaalany személy részére nem Közösségen belüli fuvarozást teljesített, akkor a teljesítés helye az Áfa tv. 41. § (1) bekezdése szerint a fuvarozás során megtett útvonal.

E szabály alapján az Áfa tv. területi hatálya alá tartozik a nem áfaalany személynek teljesített nem Közösségen belüli fuvarozási szolgáltatás ellenértékéből a belföldi útszakaszra jutó ellenérték. Amennyiben a fuvarozás során megtett útvonal nem érinti Magyarország területét, akkor a szolgáltatás teljes egészében nem esik az Áfa tv. területi hatálya alá.

Ha a fuvarozó olyan terméket szállít ki harmadik országba, amelyet kiviteli eljárás alá vontak, akkor a belföldi útszakaszra jutó ellenérték mentes az adó alól. Amennyiben a fuvarozás nem élvez adómentességet, akkor annak ellenértékéből a belföldi útszakaszra jutó ellenértéket 27 %-os mértékű adó terheli.

Az adómentes fuvarozás eseteit a későbbiekben tárgyalom.

Nem Közösségen belüli fuvarozási szolgáltatás esetében a nem belföldi útszakaszra jutó ellenérték nem esik az Áfa tv. területi hatálya alá, az útszakasszal érintett tagállam(ok)ban hatályos adózási szabályok irányadóak, amelyek általában mentesítik az adófizetés és az adóalanyiság alól a fuvarozót.

Nem áfaalany részére nyújtott fuvarozási szolgáltatást az összesítő nyilatkozatban (23A60-as bevallás) nem kell lejelenteni.

Áfaalany részére nyújtott fuvarozás

Az általános szabály szerint áfaalany az a személy, aki (amely) kifejezetten és kizárólag gazdasági tevékenység folytatása érdekében hozták létre (gazdasági társaság, egyéni vállalkozó).

Áfaalanynak kell tekinteni továbbá azt a személy is, amely nem kizárólag gazdasági tevékenység folytatása érdekében hozták létre (pl. alapítvány), de a fuvarozást az Áfa tv. 6. §-a szerinti gazdasági tevékenységéhez kapcsolódóan vette igénybe.

Nem tekinthető áfaalany az az egyébként adóalany személy, ha a fuvarozási szolgáltatást kifejezetten saját maga (természetesen személy adóalany esetén állhat elő ez a helyzet), illetve alkalmazottai magánszükségletének kielégítésére veszi igénybe.

Ha a belföldön nyilvántartásba vett nem áfaalany jogi személy közösségi adószámmal rendelkezik, illetve azzal kellene rendelkeznie, akkor a részére teljesített fuvarozás adójogi megítélése során áfaalanynak kell tekinteni.

Amennyiben a Közösség valamely tagállamában nyilvántartásba vett nem áfaalany jogi személynek közösségi adószámmal rendelkezik, illetve azzal kellene rendelkeznie, akkor a részére teljesített fuvarozás adójogi megítélése során áfaalanynak kell tekinteni.

Annak megítélése, hogy a nem áfaalany jogi személynek közösségi adószámmal történő kellene rendelkeznie belföldön nyilvántartásba vett nem áfaalany jogi személy tekintetében az Áfa tv. 258. § (3) bekezdés a) pontja, a Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett nem áfaalany jogi személy vonatkozásában az Áfa tv. 258. § (3) bekezdés b) pontja az irányadó.

Belföldi, más tagállambeli, illetve harmadik országbeli illetőségű áfaalany megrendelő részére teljesített fuvarozási szolgáltatásra a teljesítési hely tekintetében azonos szabályok vonatkoznak.

A fuvarozási szolgáltatás teljesítési helyét az általános szabály (Áfa tv. 37. § (1) bekezdés) szerint szolgáltatást igénybe vevő gazdasági letelepedésének helye határozza meg, mivel az áfaalany részére teljesített fuvarozási tevékenységre nincs sajátos szabály.

A teljesítési hely meghatározása szempontjából érdektelen, hogy a fuvarozást milyen útvonalon teljesítették. A teljesítés helyét ugyanúgy kell meghatározni termék Közösségen belüli fuvarozásánál és minden olyan fuvarozásnál, amely nem minősül Közösségen belüli fuvarozásnak.

Ha a megrendelő vállalkozásnak több tagállamban és/vagy több harmadik országban van állandó telephelye, akkor azon állandó telephelyet kell a teljesítés helyének tekinteni, amely állandó telephelyhez legközvetlenebbül köthető a fuvarozás teljesítése.

Amennyiben ez a helyzet áll fenn, akkor a megrendelőnek a fuvarozóval közölni kell, hogy melyik országbeli állandó telephelyéhez kötődik a fuvarozás igénybevétele. Azonban a fuvarozónak meg kell vizsgálnia, hogy a megrendelő tájékoztatása megfelel a tényeknek. Abban az esetben, ha a fuvarozó által megállapítható, hogy a megrendelő tájékoztatása nem helytálló, akkor a tényleges igénybevétellel érintett állandó telephelyet kell a teljesítés helyének tekinteni. A 282/2011/EU végrehajtási rendelet értelmében telephely olyan ingatlan lehet, ahol a megrendelő rendelkezik az adott szolgáltatás teljesítéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel.

Forrás:

-Áfa törvény -HÉA irányelvek -Vira Sándor -Bonác Zsolt